

KỶ NIỆM 130 NĂM NGÀY QUỐC TẾ LAO ĐỘNG (1886 - 2016)

CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH VÀ NGÀY 01/5 - NGÀY ĐOÀN KẾT TRUYỀN THỐNG CỦA NHỮNG NGƯỜI LAO ĐỘNG TRÊN TOÀN THẾ GIỚI

TS. BÙI THỊ HUỆ
Đại học Thủ Dầu Một

Tóm tắt:

Kỷ niệm 130 năm ngày Quốc tế Lao động (01/5/1886 – 1/5/2016), ngày đoàn kết truyền thống của những người lao động trên toàn thế giới cũng là dịp nhìn lại sự nghiệp cách mạng của Chủ tịch Hồ Chí Minh - một trong những lãnh tụ của giai cấp công nhân. Trong sự nghiệp hoạt động của mình, Người luôn coi trọng việc tổ chức các hoạt động của Người, của tổ chức Đảng và Chính phủ do Người lãnh đạo gắn với ngày “ngày hội đoàn kết quốc tế của nhân dân lao động toàn thế giới” trong đó có những người lao động Việt Nam. Người luôn biến việc tổ chức các hoạt động của mình, của Đảng và Chính phủ với Ngày Quốc tế lao động như một phương pháp tạo ra động lực mạnh mẽ của phong trào giải phóng dân tộc theo khuynh hướng tiến bộ nói chung và các hoạt động thi đua yêu nước, động viên chiến sĩ và đồng bào trong công cuộc đấu tranh giành và giữ độc lập dân tộc.

Từ khóa: Ngày Quốc tế lao động 01/5; Chủ tịch Hồ Chí Minh và ngày 01/5

Ngày 01/5 hàng năm được nhân loại chọn làm Ngày Quốc tế Lao động - ngày hội đoàn kết quốc tế của nhân dân lao động toàn thế giới. Ngày 1.5.1886, tại Sica-gâu (Chicago; Hoa Kỳ), hàng vạn công nhân đã bãi công, biểu tình, đưa ra yêu sách đòi cải thiện điều kiện lao động, thực hiện chế độ ngày làm việc 8 giờ; họ đã bị nhà cầm quyền đàn áp đẫm máu, nhiều người bị chết, bị bắt và cầm tù. Đại hội I của Quốc tế II đã quyết định lấy ngày 1.5 hằng năm làm ngày biểu dương lực lượng và đấu tranh chung của vô sản các nước. Từ đó, ngày 1.5 trở thành ngày hội đoàn kết quốc tế của giai cấp công nhân và nhân dân lao động toàn thế giới¹.

Ở Việt Nam, ngày 1.5.1930, nhiều cuộc bãi công rải truyền đơn, treo cờ Đảng Cộng sản, mít tinh, biểu tình đã nổ ra, đặc biệt là cuộc biểu tình lớn của công nhân khu công nghiệp Bến Thủy (xt. Xô Viết Nghệ Tĩnh). Từ đó trở đi, ngày 1.5 là ngày hội của giai cấp

công nhân và nhân dân lao động Việt Nam².

Là một trong những lãnh tụ của giai cấp công nhân, trong sự nghiệp hoạt động của mình, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn coi trọng việc tổ chức các hoạt động của Người, của tổ chức Đảng và Chính phủ do Người lãnh đạo gắn với ngày “ngày hội đoàn kết quốc tế của nhân dân lao động toàn thế giới”, trong đó có những người lao động Việt Nam. Người luôn biến việc tổ chức các hoạt động của mình, của Đảng và Chính phủ với Ngày Quốc tế Lao động tạo ra sức mạnh, như một động lực mạnh mẽ của phong trào giải phóng dân tộc theo khuynh hướng tiến bộ nói chung và các hoạt động thi đua yêu nước, động viên chiến sĩ và đồng bào trong công cuộc đấu tranh giành và giữ độc lập dân tộc.

*

Chủ tịch Hồ Chí Minh với Ngày Quốc tế Lao động

Để xác định những hoạt động của Chủ

Công bố - Giới thiệu tài liệu lưu trữ

tịch Hồ Chí Minh với ngày 01/5 – Ngày Quốc tế Lao động chúng tôi chọn cuốn HỒ CHÍ MINH - BIÊN NIÊN TIỂU SỬ của Viện Hồ Chí Minh làm cơ sở³. Thông qua cuốn biên niên này, những hoạt động của Người liên quan đến ngày 01/5 hàng năm là hoàn toàn đáng tin cậy. Hãy cùng *Biên niên tiểu sử* của Người đến với ngày 01/5 trong sự nghiệp của một người cộng sản – lãnh tụ kiệt xuất của giai cấp công nhân, một người Việt Nam yêu nước và luôn thuộc về thế giới cần lao.

Ngày 01/5/1920⁴

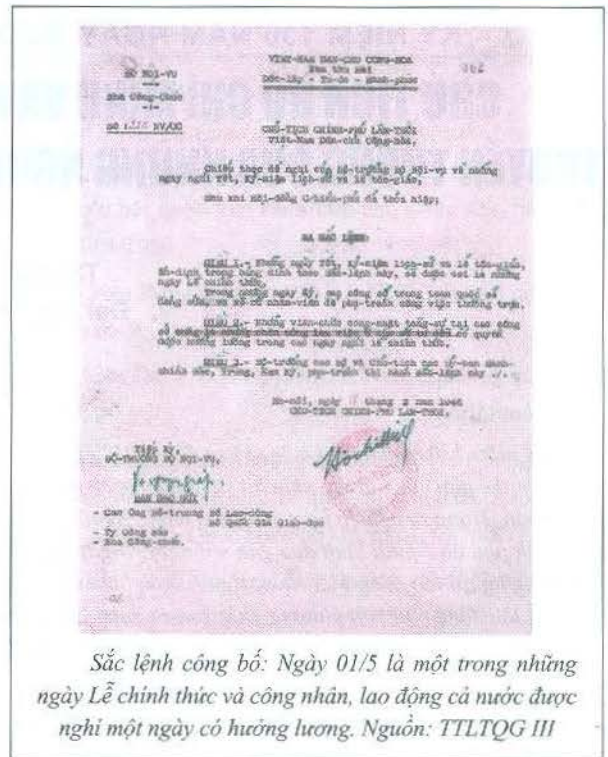
Nguyễn Ái Quốc dự mít tinh kỷ niệm ngày 01/5 với nhóm đảng viên Xã hội ở Crem-lanh - Bixéttorơ (Kremlin - Bicêtre). Người đã lên diễn đàn, đề cập đến vấn đề đang được bàn trên báo *L'Humanité*: "*Chương trình hoạt động của nhóm Xã hội đòi ngừng gửi người thuộc địa sang Pháp*".

Ngày 01/5/1922⁵

Nguyễn Ái Quốc bắt đầu làm thợ ảnh cho ông Lainé ở nhà số 7 ngõ Côngpoanh. Người đề nghị được làm công nhật và có thể nghỉ buổi chiều để làm việc riêng.

Cùng ngày, Nguyễn Ái Quốc viết bài Động vật học, đăng trên báo *Le Paria*, số 2. Bài báo này cho biết, trong giới động vật ngày nay, còn có một loài vật "*có thể được liệt vào hàng đầu trong giới động vật*" do số lượng và chất lượng của nó. Loài động vật này có nguồn gốc lâu đời như nguồn gốc loài người, cấu tạo thể chế hết sức kỳ lạ, da màu vàng hoặc màu đen chứ ít khi trắng, đi bằng hai chân, sống ở một địa bàn rất rộng trên trái đất, thịt của nó không ăn được, nhưng máu và mồ hôi của nó lại là "*những thứ không thể thiếu để làm béo những cái máy làm dôi thịt*".

Cái giống vật kỳ dị đó, theo tác giả bài báo, có tên khoa học là "*Dân bản xứ thuộc*

Sắc lệnh công bố: Ngày 01/5 là một trong những ngày Lễ chính thức và công nhân, lao động cả nước được nghỉ một ngày có hưởng lương. Nguồn: TTTLQG III

địa (*Colonial Indigéna*) nhưng tùy theo từng vùng mà nó có tên gọi khác nhau: người An Nam, người Mangát, người Angiêri, người Ấn Độ, v.v...

Cùng ngày, Nguyễn Ái Quốc nhận một thư mời ký tên Môngnécvin dự cuộc họp của Hội Liên hiệp thuộc địa triệu tập tại số 16 St Sévérin (Librairie Postiviste).

Buổi tối, Nguyễn Ái Quốc đã dự cuộc mít tinh kỷ niệm ngày 01-5 tại số 33 La Grange aux Belles.

Ngày 1/5/1924⁶

Ngày 30/4/1924, Nguyễn Ái Quốc nhận được thư của Ban Bí thư Quốc tế Cộng sản do V. Côlarốp - Tổng Bí thư Ban Chấp hành Quốc tế Cộng sản ký mời tham dự lễ Kỷ niệm Ngày Quốc tế Lao động tổ chức tại Quảng trường Đỏ, Mátxcova từ 12 giờ đến 2 giờ chiều, tại Hồng trường để nói chuyện với những người biểu tình.

Năm 1927

Xuất bản sách “Đường khách mệnh”.

Khi trình bày về Quốc tế thứ hai, Nguyễn Ái Quốc đã nhấn mạnh nghị quyết Đại hội I về ý nghĩa của Ngày Quốc tế Lao động 1/5⁸.

Ngày 01/5/1946⁹.

Ngày 18/02/1946, Chủ tịch Hồ Chí Minh ký Sắc lệnh số: 22c/NV/CC¹⁰:

“Điều 1: Những ngày Tết, Kỷ niệm lịch sử và lễ tôn giáo ấn định trong bảng đính theo Sắc lệnh này, sẽ được coi là những ngày Lễ chính thức.

Trong những ngày ấy, các công sở trong toàn quốc sẽ đóng cửa và sẽ cử nhân viên để phụ trách công việc thường trực.

Điều 2: Những viên chức công nhật, tòng sự tại các công sở có quyền được hưởng lương trong các ngày nghỉ lễ chính thức.”

Trong Bản kèm “Những ngày tết, Kỷ niệm lịch sử và lễ tôn giáo”, xác định ngày 01/5 được gọi là ngày “Lễ Lao động” và được nghỉ 01 ngày.

Trên cơ sở quy định này, đây là lần đầu tiên trong lịch sử nhà nước công nông ở Việt Nam, Ngày Quốc tế Lao động 01/5 được tổ chức kỷ niệm mít tinh trọng thể tại Hà Nội, với sự tham dự của 20 vạn người lao động. Nhân dịp này, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã đọc lời kêu gọi:

“Cùng đồng bào toàn quốc! Cùng anh chị em lao động! Ngày 1 tháng 5 là một ngày Tết chung cho tất cả các nước trên thế giới. Đó là một ý nghĩa đoàn kết rất sâu xa. Ở nước ta, lần này là lần đầu tiên đồng bào ta, anh chị em lao động ta được tự do đón tiếp ngày 1 tháng 5. Vậy nên nó có ý nghĩa đặc biệt sâu xa hơn nữa. Đối với chúng ta nó là một ngày để cho thế giới biết rằng: Ngày này chẳng những là

ngày Tết lao động, mà còn là ngày nhân dân đoàn kết. Đoàn kết để giữ vững tự do dân chủ. Đoàn kết để kiến thiết nước nhà. Đoàn kết để xây dựng một đời sống mới”.

Tiếp đó, chỉ hơn hai tháng sau, Chủ tịch Hồ Chí Minh ký Sắc lệnh số 56/SL ngày 29/4/1946¹¹ về việc người lao động được nghỉ việc trong ngày Tết lao động (01/5) và được hưởng lương trong ngày nghỉ đó.

Nội dung:

Chiều theo Dự số 69 ngày 31-10-1941 coi ngày mồng một tháng năm dương lịch là ngày lễ chính thức cho công nhân được nghỉ vẫn hưởng lương;

Chiều theo đề nghị của Bộ trưởng Bộ Xã hội;

Sau khi Hội đồng Chính phủ đã thỏa hiệp:

RA SẮC LỆNH:

Điều thứ 1: Nay bãi bỏ đạo Dự số 69 ngày 31-10-1941 nói trên.

Điều thứ 2: Những công nhân các công sở, tư sở và xí nghiệp trong toàn quốc đều được nghỉ việc trong ngày lễ lao động (mồng một tháng năm dương lịch) và có quyền được hưởng lương một ngày làm việc.

Điều thứ 3: Khi công việc xí nghiệp nào không thể tạm ngừng lại được thời những công nhân phụ trách thường trực trong ngày ấy được lĩnh lương gấp đôi.

Những công nhân ăn lương tháng mà phải đi thường trực thêm tiền phụ cấp về ngày ấy sẽ tính là một phần 25 (1/25) số lương tháng.

Điều thứ 4: Nếu ngày mồng một tháng năm dương lịch nhằm ngày chủ nhật thời công nhân chỉ được ăn lương khi trong hợp đồng hay nội quy xí nghiệp có cho lương cả ngày chủ nhật.

Nhưng những công nhân nào phải đi

Công bố - Giới thiệu tài liệu lưu trữ

thường trực ngày ấy thời cũng được lĩnh lương gấp đôi như đã nói ở Điều thứ hai.

Điều thứ 5: Những công nhân làm khoán tính kiện ăn công thời số lương ngày nghỉ ấy sẽ tính theo số lương trung bình đã lĩnh hàng ngày trong 7 hôm trước ngày mồng một tháng năm.

Điều thứ 6: Sắc lệnh này được thi hành ngay theo như Điều 14 Sắc lệnh ngày 10 tháng 10 năm 1945.

Ngày 01/5/1948¹²

Nhân Ngày Quốc tế Lao động (01/5), Người viết thư gửi đồng bào lao động toàn quốc, kêu gọi mọi người hăng hái ra sức thi đua yêu nước, góp phần làm cho kháng chiến chóng thắng lợi, thống nhất và độc lập chóng thành công.

Lời kêu gọi thi đua yêu nước của Chủ tịch Hồ Chí Minh có đoạn:

"Nước ta kinh tế lạc hậu, nhưng lòng yêu nước và chí quyết cường chẳng kém ai.

Nay muốn tự cấp, tự túc, đi kịp người ta, thì chúng ta phải đi mau.

Vì vậy, sĩ, nông, công, thương, binh, gái trai già trẻ, toàn thể quốc dân ta, vô luận ở địa vị nào, làm công việc gì, phải ra sức tham gia cuộc Thi đua yêu nước, tức là tăng gia sản xuất".

Ngày 01/5/1951¹³

Chủ tịch Hồ Chí Minh ra Lời kêu gọi anh chị em lao động cả nước nhân Ngày Quốc tế Lao động 1-5. Người kêu gọi giai cấp công nhân, nhân dân lao động đẩy mạnh phong trào thi đua ái quốc "để chuẩn bị đầy đủ đặng chuyển mạnh sang tổng phản công. Trọng tâm thi đua là:

Quân đội thi đua giết giặc lập công,
Công nhân thi đua tăng gia sản xuất,

Nông dân thi đua sản xuất lương thực,
Trí thức thi đua sáng tác, phát minh,
Cán bộ thi đua cần, kiệm, liêm, chính,
Toàn dân thi đua tích cực tham gia
kháng chiến".

Cùng ngày, báo Nhân dân, số 6, đăng bài của Chủ tịch Hồ Chí Minh: *Đảng Lao động Việt Nam với lao động trí óc* (bút danh C.B). Sau khi nhắc lại Tuyên ngôn: "*Đảng Lao động Việt Nam sẽ gồm những công nhân, nông dân và lao động trí óc yêu nước nhất, hăng hái nhất, cách mạng nhất*" và "*Lao động trí óc cần được khuyến khích giúp đỡ, phát triển tài năng*", Người chỉ rõ: "*lao động trí óc có nhiệm vụ rất quan trọng trong sự nghiệp kháng chiến, kiến quốc, trong công cuộc hoàn thành dân chủ mới để tiến đến chủ nghĩa xã hội*" và "*Muốn đạt mục đích ấy, trí thức ta cần cải tạo tư tưởng, sửa đổi lề lối làm việc*".

Ngày 01/5/1952¹⁴

Nhân Ngày Quốc tế Lao động 01/5, Chủ tịch Hồ Chí Minh tặng cán bộ, chiến sĩ các đơn vị: Tiểu đoàn 387, Đại đội 313, Đại đội 314 thuộc Đại đoàn X, các đại đội 270, 752, 755, 756 thuộc Đại đoàn Y, Đại đội công binh Đại đoàn Z tham gia chiến dịch Hòa Bình một thiếp khen và lá cờ. Trong thiếp có ghi: "*Bác rất vui lòng thay mặt Chính phủ thưởng các chú một lá cờ danh dự... Mong các chú luôn luôn cố gắng học tập, tiến bộ và thắng trận để xứng đáng với danh dự vẻ vang này*".

Buổi sáng cùng ngày, Chủ tịch Hồ Chí Minh dự và nói chuyện tại Đại hội anh hùng, chiến sĩ thi đua và cán bộ gương mẫu toàn quốc lần thứ nhất. Người phân tích mục đích, nội dung, ý nghĩa, cách thức của thi đua yêu nước và chỉ rõ: *Thi đua là đoàn kết, là yêu nước, là tinh thần quốc tế, góp sức giữ gìn hòa bình và dân chủ thế giới, là cải tạo con người.*

Đẩy mạnh phong trào thi đua nhằm thực hiện khẩu hiệu:

“Người người thi đua,

Ngành ngành thi đua,

Ta nhất định thắng,

Địch nhất định thua”.

Ngày 01/5/1953¹⁵

Chủ tịch Hồ Chí Minh chỉ thị cho Hội đồng Chính phủ ban hành Quyết định về việc cải thiện đời sống của công nhân, công chức và cán bộ. Nội dung cụ thể như sau:

1. Cấp cho mỗi người công nhân, công chức và cán bộ:

Một cái màn.

Một cái chăn.

Một áo trấn thủ đủ dùng trong 3 năm.

2. Phát thuốc phòng sốt rét.

3. Chăm sóc chu đáo đối với người ốm.

Ngày 01/5/1955¹⁶

Chủ tịch Hồ Chí Minh viết bài: 1-5 (bút danh C.B), đăng báo Nhân dân, số 425.

Trong bài, Người nêu rõ ý nghĩa to lớn của ngày 01/5, ngày hội của những người lao động trên toàn thế giới. Người nhắc nhở đồng bào ta phải ra sức thi đua xây dựng lại đất nước, ổn định và nâng cao đời sống người lao động. Người viết:

“Muốn ăn quả thì phải chịu khó trồng cây.

Muốn uống nước thì phải ra sức đào giếng”.

Ngày 01/5/1956¹⁷

Buổi sáng, tại Quảng trường Ba Đình, Hà Nội, Chủ tịch Hồ Chí Minh cùng các vị lãnh đạo Đảng và Chính phủ dự mít tinh của nhân dân Thủ đô Kỷ niệm Ngày Quốc tế Lao động 01/5.

Ngày 01/5/1957¹⁸

Buổi sáng, Chủ tịch Hồ Chí Minh dự mít tinh

diễn hành của quần chúng và đọc Lời kêu gọi đồng bào cả nước nhân Ngày Quốc tế Lao động.

Sau khi phân tích tình hình thế giới và trong nước, Người chỉ rõ: “Năm nay, nhiệm vụ quan trọng nhất của Đảng, Chính phủ và nhân dân ta là phải tập trung lực lượng, thực hiện tốt kế hoạch nhà nước năm 1957 nhằm căn bản khôi phục kinh tế, đặt nền tảng tốt để tiến lên. Hoàn thành tốt kế hoạch đó tức là tiến thêm một bước củng cố miền Bắc, làm cho miền Bắc trở nên cơ sở ngày càng vững mạnh cho cuộc đấu tranh thống nhất nước nhà”. Để hoàn thành nhiệm vụ đó, “phải ra sức tăng gia sản xuất và thực hành tiết kiệm” vì đó là “hai việc cần thiết nhất để phát triển chế độ dân chủ nhân dân tiến lên chủ nghĩa xã hội”. Người phân tích: Mỗi người chúng ta phải nhận rõ lao động là một nghĩa vụ thiêng liêng của mỗi người công dân đối với Tổ quốc. Ai cũng phải tùy khả năng mình mà tự nguyện tự giác tham gia lao động, góp phần xây dựng nước nhà. Lao động - lao động chân tay và lao động trí óc - đều là vẻ vang, đáng quý. Chúng ta phải chống tư tưởng xem khinh lao động. Người chỉ rõ: Phải tăng cường kỷ luật lao động, nâng cao tinh thần trách nhiệm, chống mọi hành động tự do chủ nghĩa và dân chủ quá trớn.

Ngày 01/5/1958¹⁹

Chủ tịch Hồ Chí Minh ra Lời kêu gọi nhân Ngày Quốc tế Lao động 1-5.

Sau khi đánh giá những chuyển biến to lớn trên thế giới trong năm qua và tình hình trong nước từ ngày hòa bình lập lại, Người kêu gọi toàn thể nhân dân, đặc biệt là công nhân và nông dân hãy hăng hái thi đua yêu nước, thực hiện khẩu hiệu làm nhiều, nhanh, tốt, rẻ, nhằm hoàn thành và hoàn thành vượt mức Kế hoạch Nhà nước năm 1958, bước đầu phát triển kinh tế và văn hóa, bước đầu cải tạo nền kinh tế quốc dân theo chủ nghĩa xã hội.

Công bố - Giới thiệu tài liệu lưu trữ

Vừa ra sức cải tiến quản lý kinh tế, tăng cường tinh thần trách nhiệm, kỷ luật lao động, chống lãng phí tham ô..., vừa *nâng cao cảnh giác*, đồng thời luôn luôn giương cao ngọn cờ *hòa bình thống nhất*, đoàn kết toàn dân, kiên quyết và bền bỉ đấu tranh chống lại trở lực chính đang ngăn cản sự nghiệp thống nhất nước nhà là đế quốc Mỹ.

Ngày 01/5/1959²⁰

Chủ tịch Hồ Chí Minh dự mít tinh và đọc Lời kêu gọi nhân Ngày Quốc tế Lao động 01/5.

Cùng ngày, Người viết bài: "*Ngày 1-5-1959*" (bút danh Trần Lực), đăng báo Nhân dân, số 1873.

Nội dung:

Người thay mặt Đảng và Chính phủ thân ái chào mừng nhân dân lao động cả nước và thế giới.

Về tình hình trong nước, Người tố cáo chính quyền miền Nam theo lệnh đế quốc Mỹ đã phá hoại việc thi hành Hiệp định Giơ-nevơ, bóp nghẹt các quyền tự do dân chủ, khủng bố cực kỳ dã man đồng bào miền Nam, và khẳng định: "Chính sách độc tài tàn bạo của Mỹ - Diệm nhất định không khuất phục được đồng bào miền Nam: đồng bào miền Nam càng đoàn kết chặt chẽ, phấn đấu bền bỉ và kiên quyết".

Tiếp đó, Người kêu gọi toàn dân Việt Nam thắt chặt hơn nữa tình hình đoàn kết nhất trí với các nước xã hội chủ nghĩa, phát triển hơn nữa tình hữu nghị với các nước Á - Phi và nhân dân yêu chuộng hòa bình trên thế giới; tăng cường đoàn kết trong Mặt trận dân tộc thống nhất, ra sức thi đua yêu nước để hoàn thành Kế hoạch Nhà nước năm 1959.

Ngày 01/5/1961²¹

Vào lúc 06 giờ 30 phút, tại Quảng trường Ba Đình (Hà Nội), Chủ tịch Hồ Chí Minh dự cuộc mít tinh của trên 10 vạn nhân dân Thủ đô

kỷ niệm Ngày Quốc tế Lao động 01/5.

Buổi tối, Người dự tiệc do Thủ tướng và Công đoàn Việt Nam tổ chức chiêu đãi chuyên gia các nước anh em đang công tác tại Việt Nam hiện có mặt ở Hà Nội²².

Ngày 01/5/1962²³

Buổi sáng, tại Quảng trường Ba Đình, Chủ tịch Hồ Chí Minh dự mít tinh của nhân dân Thủ đô chào mừng Ngày Quốc tế Lao động 01/5.

Cùng ngày, Chủ tịch Hồ Chí Minh tiếp Đoàn đại biểu Hội đồng Trung ương các công đoàn Liên Xô và Đoàn đại biểu Tổng công hội Trung Quốc sang dự lễ kỷ niệm Ngày Quốc tế Lao động tại Việt Nam. Người ân cần thăm hỏi sức khỏe của các đại biểu và chúc cuộc đi thăm Việt Nam của hai đoàn thu được kết quả tốt.

Ngày 01/5/1963²⁴

Vào lúc 6 giờ 30 phút, tại Quảng trường Ba Đình (Hà Nội), Chủ tịch Hồ Chí Minh cùng các vị lãnh đạo Đảng và Nhà nước dự mít tinh kỷ niệm ngày Quốc tế Lao động.

Phát biểu tại buổi lễ, Người nhắc nhở mọi người phải ra sức thi đua yêu nước, hoàn thành thắng lợi kế hoạch Nhà nước năm 1963 và kế hoạch 5 năm lần thứ nhất; vui Tết lao động phải nhớ đến đồng bào miền Nam đang đấu tranh anh dũng gian khổ và lâu dài chống Mỹ - Diệm.

Thay mặt nhân dân Hà Nội và đồng bào miền Bắc, Người gửi lời chúc đồng bào miền Nam "*luôn luôn thắng lợi, thắng lợi mãi, đi đến thắng lợi cuối cùng*".

Chiều, tại Phủ Chủ tịch, Người tiếp Đoàn đại biểu công đoàn Liên Xô sang thăm và dự lễ Kỷ niệm Ngày Quốc tế Lao động 01/5.

Cùng ngày, nhân ngày khởi công công trình đường sắt Thanh Hoá - Nghệ An mang tên "Công trình đường sắt Thanh niên", Người gửi thư khen đoàn viên và thanh niên trên công

Công bố - Giới thiệu tài liệu lưu trữ

trường đã làm đúng khẩu hiệu "*Đâu Đảng cần, thanh niên có. Việc gì khó, có thanh niên*", và căn dặn những điều cần phải thực hiện. Người tặng anh chị em một lá cờ làm giải thưởng luân lưu và hứa sẽ đề nghị Chính phủ khen thưởng những đơn vị và cá nhân nào làm việc giỏi.

Ngày 01/5/1964²⁵

Chủ tịch Hồ Chí Minh gửi thư cho cán bộ, công nhân và thanh niên xung phong Công trường đường sắt Thanh Hoá - Vinh. Người khen ngợi thành tích của anh chị em đã căn bản làm xong đường sắt Thanh Hóa - Vinh, xây dựng tốt cầu Hàm Rồng, lập thành tích chào mừng Ngày Quốc tế Lao động; căn dặn anh chị em thi đua lập nhiều thành tích hơn nữa.

Buổi tối, tại Hội trường Ba Đình (Hà Nội), Chủ tịch Hồ Chí Minh tham gia Đoàn Chủ tịch cuộc mít tinh Kỷ niệm Ngày Quốc tế Lao động 01/5.

Ngày 01/5/1967²⁶

Vào lúc 14 giờ 45 phút, nhân ngày Quốc tế Lao động Người gặp mặt cảm ơn và tặng quà các bác sĩ, y tá đang điều trị, phục vụ, chăm sóc cho Người.

19 giờ cùng ngày, Người dự liên hoan mừng Ngày Quốc tế Lao động tại Nhà nghỉ.

Ngày 01/5/1968²⁷

Chủ tịch Hồ Chí Minh tham gia Đoàn Chủ tịch cuộc mít tinh kỷ niệm Ngày Quốc tế Lao động 01/5 của nhân dân Thủ đô Hà Nội. Các cháu thiếu nhi đã mang hoa đến tặng Người và các vị trong Đoàn Chủ tịch. Cuối buổi mít tinh, Chủ tịch cùng toàn thể những người tham dự mít tinh thông qua nghị quyết "*hoàn toàn nhất trí với lập trường bốn điểm của Chính phủ ta đã công bố ngày 3-4-1968*".

Ngày 01/5/1969²⁸

Sau khi đọc xong *Điều lệ tóm tắt của hợp tác xã nông nghiệp*, Chủ tịch Hồ Chí Minh

phát biểu:

"Điều lệ này của hợp tác xã sản xuất nông nghiệp rất quan trọng.

Nó nhằm bảo đảm thật sự quyền làm chủ tập thể của các xã viên.

Phải thực hiện tốt Điều lệ để hợp tác xã càng thêm vững mạnh, nông thôn ngày càng đoàn kết, sản xuất càng phát triển và nông dân ta càng thêm no ấm và tiến bộ".

Người đã chỉnh sửa một số từ ngữ trong Điều lệ này và viết lời giới thiệu.

Như vậy, với những sự kiện trong các hoạt động của Chủ tịch Hồ Chí Minh từ khi bắt đầu đến với thế giới cần lao, vì thế giới của những người cùng khổ, vì những dân tộc, vì đất nước Việt Nam, Người luôn chú trọng đến quyền lợi của người lao động, động viên người lao động thi đua ái quốc trong những dịp kỷ niệm Ngày Quốc tế Lao động. Bằng các hoạt động cụ thể, thiết thực của mình, của tổ chức Đảng và Nhà nước do Người lãnh đạo với tinh thần của *Ngày hội đoàn kết quốc tế của nhân dân lao động toàn thế giới* và cũng là *ngày hội của giai cấp công nhân và nhân dân lao động Việt Nam* Chủ tịch Hồ Chí Minh đã biến tinh thần đoàn kết, tinh thần yêu nước thành sức mạnh vô song của giai cấp vô sản, của những người lao động chân chính trong sự nghiệp giải phóng giai cấp, giải phóng dân tộc.

Lời kết.

Sở dĩ chúng tôi chọn cuốn *Hồ Chí Minh - Biên niên tiểu sử* làm cơ sở để xác định mối quan tâm của Chủ tịch Hồ Chí Minh với Ngày Quốc tế lao động vì những lý do sau:

- Đây là một công trình lịch sử được trình bày dưới hình thức biên niên - một cuốn sử với đầy đủ các yếu tố niên đại, nhân vật, sự kiện,

Công bố - Giới thiệu tài liệu lưu trữ

hoàn cảnh...;

- Các sự kiện trong biên niên này được ghi chép lại theo trình tự thời gian diễn ra các sự việc, lời nói, bài viết, hành động, sinh hoạt, giao tiếp, v.v. của Chủ tịch Hồ Chí Minh – bậc vĩ nhân đối với thời đại, đất nước, dân tộc, giai cấp, gia đình, họ hàng, bạn hữu, kẻ thù...;

- Các sự kiện được ghi chép trong biên niên này đều có nguồn tài liệu mang tính xác thực cao – yếu tố gốc của tài liệu nguồn, đảm bảo tính chính xác của các sự kiện liên quan đến hoạt động của Chủ tịch Hồ Chí Minh.

Và cũng chính từ những lý do này, các sự kiện lịch sử liên quan đến hoạt động của Chủ tịch Hồ Chí Minh gắn với ngày 01/5 – Ngày của giai cấp vô sản toàn thế giới, ngày của những người lao động Việt Nam trong suốt gần nửa thế kỷ (1920 – 1969) đã góp phần làm rõ hơn sự nghiệp cách mạng, tầm vóc vĩ đại của một lãnh tụ không chỉ thuộc về dân tộc Việt Nam mà còn thuộc về thế giới cần lao./.

Chú thích:

1. bachkhoatrichuc.vn/

2. bachkhoatoanthu.vass.gov.vn/noidung/tudien/Lists/GiaiNghia/

3. Viện Hồ Chí Minh. HỒ CHÍ MINH - BIÊN NIÊN TIỂU SỬ. Nxb Chính trị Quốc gia, Hn 2005

4. Báo cáo của mật thám Giang. Nguồn: Hồ Chí Minh – Biên niên tiểu sử. T.1. Nxb CTQG, H 2005

5. Báo cáo số 396.SR, ngày 30-5-1922 của Sở Cảnh sát Pari; Báo cáo của Ghétxơ. Tài liệu lưu tại Trung tâm Lưu trữ Hải ngoại (CAOM) tại Aix en Provence, Hồ sơ SLOTFOM 15/1. Nguồn: Hồ Chí Minh – Biên niên tiểu sử. T.1. Nxb CTQG, H 2005

6. Hồ Chí Minh – Biên niên tiểu sử. T.1. Nxb CTQG, H 2005, tr 97-98; Thư mời của Quốc tế Cộng sản và Giấy phép được đi lại. (Bản lưu tại Bảo tàng Hồ Chí Minh)

7. Hồ Chí Minh – Biên niên tiểu sử. T.1. Nxb CTQG, H 2005

8. Đường Cách mệnh (Hồ Chí Minh. Quốc tế cứu tế đỏ.

Nguồn dangcongsan.vn/tu-lieu-van-kien/

9. Hồ Chí Minh - Biên niên tiểu sử, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2006, T.3, tr 215-216

10. Trung tâm Lưu trữ quốc gia III. Phòng Phủ Thủ tướng, Hồ sơ số 2, tờ số 62

11. Trung tâm Lưu trữ quốc gia III. Phòng Phủ Thủ tướng, Hồ sơ số 2, tờ số 126

12. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 1995, T5, tr 419-420

13. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2002, T.6, tr. 200-201, 202-204.

14. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2002, T.6, tr. 469-476, 477-478.

15. Hồ Chí Minh - Biên niên tiểu sử, T.5. Nxb. Chính trị quốc gia, Hn, 2007, tr 298

16. Báo *Nhân dân*, số 425, ngày 01/5/1955 và tr 69

17. Báo *Nhân dân*, số 790, ngày 03/5/1956 ; *Hồ Chí Minh - Biên niên tiểu sử*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2007, t.6, tr 256

18. Báo *Nhân dân*, số 1150, ngày 01/5/1957; số 1151, ngày 3-5-1957; Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2002, t. 8, tr. 347-350.

19. Báo *Nhân dân*, số 1511, ngày 01/5/1958

20. Báo *Nhân dân*, số 1873, ngày 01/5/1959

21. Báo *Nhân Dân*, số 2961 và 2962, ngày 2 và ngày 4/5/1962

22. Báo *Nhân Dân*, số 2599, ngày 03/5/1961

23. Báo *Nhân Dân*, số 2961 và 2962, ngày 2 và 4/5/1962; *Hồ Chí Minh - Biên niên tiểu sử*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2008, t.8, tr.227

24. Báo *Nhân Dân*, số 3322, 3323, 3328 ngày 2, 3 và ngày 08/5/1963

25. Báo *Nhân dân*, số 3686, ngày 03/5/1964

26. Hồ Chí Minh - Biên niên tiểu sử, T.10. Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2009, tr.78

27. Báo *Nhân dân*, số 5134, ngày 02/5/1968

28. Báo *Nhân dân*, số 5595, ngày 09/8/1969